

HTML és Rails

Gyakorlat

Kovács Gábor

2012. október 10.

A gyakorlat célja, hogy kialakítsuk a félév során megoldandó feladat képernyőit HTML-ben, ahol lehet Rails metódusok felhasználásával.

Az első lépés a webalkalmazásunk keretének kialakítása ezt a nézetek között az alkalmazásszintű nézetben, vagyis a `layouts/application.html.erb`-ben tehetjük meg. Rendezzük el úgy az oldalunkat, hogy legyen benne egy fejrész, egy központi rész, amely bal oldalon egy keskeny menüsávból áll, jobb oldalon a tartalomtól, és egy lábrész. Az elrendezést `div`-ekkel valósítjuk meg, mindegyikhez egyedi `id`-t rendelve.

```
<div id="header">
  Header
</div>
<div id="menu">
</div>
<div id="body">
  <%= yield %>
</div>
<div id="footer">
  RoR, 2012
</div>
```

Második lépésként készítsük el az oldal stíluslapját, amivel ezek a helyükre kerülnek, és helyezzünk el benne minimális mennyiségű formázási információt. A fejrész legyen világosszürke és 100 képpont magas. A menü a szélesség 24%-át töltsse ki, legyen szürke háttérű, 400 képpont magas, balra igazított. Az oldal központi része legyen szintén 400 képpont magas, az oldal szélességének 76%-t töltsse ki, világosszürke háttérrel rendelkezzen, és legyen szintén balra igazított. A lábrészben a szöveget igazítsuk középre, és legyen a lábrész magassága 100 képpont.

```

#page {
width: 800px;
}

#header {
height: 100px;
background: #cccccc;
}

#menu {
height: 400px;
background: #dddddd;
width: 24%;
float: left;
}

#body {
height: 400px;
width: 76%;
float: right;
background: #eeeeee;
}

#footer {
height: 100px;
clear: both;
text-align: center;
}

```

Kétféle felhasználóra készülünk fel egyelőre, egy látogatóra, és egy belépett felhasználóra, aki korábban kereszülment egy regisztrációs folyamaton. A látogató csak böngészhet, ugyanakkor regisztrálhat. A bejelentkezett felhasználó számára több funkciót is elérhetővé teszük. Kezdjük a látogató menüjével. Helyezzünk el a menüben egy a belépést lehetővé tevő formot. Ezt részleges rendereléssel tesszük meg. A formot tartalmazó fájl alkalmazás szinten kezeljük, ezért a `layouts` könyvtárban helyezzük el. A Rails konvenció szerint a részlegesen renderelt állományok neve aláhúzásjellel kezdődik. Legyen a fájlunk neve ezért `_layouts.html.erb`! A formot ágyazzuk egy `fieldset`-be `Login` fejléccel, és tartalmazzon egy felhasználónévre utaló címkét és szövegbeviteli mezőt és egy a jelszóra utaló címkét és jelszóbeviteli mezőt, továbbá egy `Login` feliratú nyomógombot. A formot a `form_tag` Rails helperrel valósítjuk meg, aminek első paramétere a formot kezelő URL, vagyis a form `action` attribútuma, illetve adjuk meg, hogy HTTP POST-tal

kívánjuk elküldeni. A form mezőit rendre a `label_tag`, `text_field_tag`, `password_field_tag` és `submit_tag` helperekkel hozzuk létre, és a beviteli mezőket 20 hosszúra korlátozzuk. A be nem jelentkezett felhasználónak tegyük lehetővé a regisztrációt és az elfelejtett jelszó visszaszerzését, ezt két link hozzáadásával tesszük meg.

```
<fieldset>
<legend>Login</legend>
  <%= form_tag 'sessions/create', :method => :post do %>
    <%= label_tag 'username', "Username" %><br />
    <%= text_field_tag 'username', '', :size=>'20' %><br />
    <%= label_tag 'password', "Password" %><br />
    <%= password_field_tag 'password', '', :size=>'20' %><br />
    <%= submit_tag "Login" %>
  <% end %>
</fieldset>
<%= link_to "Register", '/users/new' %>
<%= link_to "Forgotten_password", '/users/forgotten' %>
```

Ezután a `menu` azonosítójú `div`-ben meghivatkozhatjuk ezt az oldalt. A Rails konvenció szerint az aláhúzásjelet el kell hagynunk.

```
<%= render 'layouts/loginform' %>
```

Modellezzük azt az esetet is, amikor egy felhasználó már bejelentkezett. Ezt egy saját helper metódussal tesszük meg, amit a `helpers/application_helper` állományba helyezünk el. Itt egyelőre manuálisan állítjuk, hogy be van-e jelentkezve a felhasználó. A metódus értelemszerűen boolean visszatérési értékű.

```
module ApplicationHelper
  def logged_in?
    false
  end
end
```

Ezt visszavezetve a keretbe a `menu div`-ben a következő módosítást végezzük el. Így a helper módosításával be, illetve ki tudunk lépni az oldalról.

```
<% if logged_in? %>
  Welcome!
<% else %>
  <%= render 'layouts/loginform' %>
<% end %>
```

Nézzük meg a be nem lépett felhasználó regisztrációs folyamatát! Az előző gyakorlat alkalmával már létrehoztuk a felhasználó modellünk kezdetleges változtatás, így arra már tudhatunk hivatkozni egy Rails formban, amely az MVC tervezési minta szerint szorosan kapcsolódik a nézethez. Hozzuk létre a felhasználó nézetét és fontosabb akcióit a következő paranccsal:

```
rails generate controller users new edit forgotten
```

A parancs futtatásával létrejött az **users** kontroller és a hozzá kapcsolódó nézetek köztük az új felhasználó létrehozását lehetővé tevő **new**, a felhasználói profil szerkesztését megvalósító **show**, és a hiányzó jelszót pótló **forgotten** felület, illetve akció.

Hozzunk mindjárt létre a regisztrációs nézetet! Legyen egy címsorunk, amely elmondja a felhasználónak, hogy melyik oldalon van. Az esetleges hibüzeneteknek tartunk fenn helyet. Ezután egy **fieldset**-ben definiáljuk egy formot, amely ez esetben egy konkrét, létező modellhez van kötve. Ezt a **form_for** Rails helperrel tehetjük meg. Ennek első paramétere a modell neve szimbólum formájában, második paramétere a formhoz kötött akció, amely legyen a **users** kontroller **create** akciója a konvenciót követve. A metódus blokkjának van egy paramétere a **form**, amin keresztül definiáljuk fogjuk az űrlap elemeit. Legyen az öt elem rendre a következő: egy húsz karakter széles felhasználónév szövegbeviteli mező a hozzá kapcsolódó címkével, egy email cím szövegbeviteli mező a hozzá kapcsolódó címkével, két darab jelszóbeviteli mező a hozzájuk kapcsolódó címkével, a két jelszómező eltérő azonosítóval rendezzék, és végül egy nyomógomb. Az oldal alján helyezünk el egy visszalépés gombot azon felhasználóknak akik véletlenül tévedtek ide. A visszalépés Railsben a **:back** URL-lel lehetséges, ami vagy a HTTP fejrészből kivett hivatkozó oldalra mutat, vagy JavaScripttel valósul meg.

```
<h3>Registration</h3>
<%= flash[:notice] %>

<div>
  <fieldset>
    <legend>Register a new user</legend>
    <%= form_for :user, :url => { :controller => "users",
      :action => "create" } do |u| %>
      <div>
        <%= u.label :neptun %><br />
        <%= u.text_field :neptun, :size=>20 %>
      </div>
      <div>
        <%= u.label :email %><br />
```

```

    <%= u.text_field :email %>
  </div>
  <div>
    <%= u.label :password %><br />
    <%= u.text_field :password, {:size=>20} %>
  </div>
  <div>
    <%= u.label :password_confirmation %><br />
    <%= u.text_field :password_confirmation,
      :size=>20 %>
  </div>
  <%= u.submit "Register" %>
<% end %>
</fieldset>
</div>
<%= link_to "Back", :back %>

```

A létrejött oldal HTML forrását tekintve a következőt látjuk. A formok mezőinek `name` és `id` attribútuma tartalmazza a modell nevét és a mező nevét. A név attribútum Ruby hash mintájára készült el, a modell nevének hash-ére hivatkozik a mező Rails forrásban megadott neve. Az általunk megadott mezőkön kívül létrejött két hidden mező is, amelyek a form használójának hitelesítését hivatottak ellenőrizni. A visszalépés itt JavaScripttel valósul meg.

Láthatjuk, hogy a `:password_confirmation` szimbólumból a Rails automatikusan a Password confirmation szöveget állította elő. A stringek és a szimbólumok így ezen elv mentén felcserélhetők a form helperek argumentumlistájában.

```

<fieldset>
  <legend>Register a new user</legend>
  <form accept-charset="UTF-8" action="/users/create"
    method="post"><div style="margin:0;padding:0;display
  :inline"><input name="utf8" type="hidden" value="&#
  x2713;" /><input name="authenticity_token" type="
  hidden" value="iUr0v03mfCcW+h2t9CRHIPnje0IYvmQJiUp/
  wyG6f4=" /></div>
  <div>
    <label for="user_neptun">Neptun</label><br />
    <input id="user_neptun" name="user[neptun]" size="
    20" type="text" />
  </div>
  <div>
    <label for="user_email">Email</label><br />

```

```

        <input id="user_email" name="user [email]" size="30"
            type="text" />
    </div>
    <div>
        <label for="user_password">Password</label>:<br />
        <input id="user_password" name="user [password]"
            size="20" type="password" />
    </div>
    <div>
        <label for="user_password_confirmation">Password
            confirmation</label>:<br />
        <input id="user_password_confirmation" name="user [
            password_confirmation]" size="20" type="password
            " />
    </div>
    <input name="commit" type="submit" value="Register" /
    >
</form> </fieldset>
</div>
<a href="javascript:history.back()">Back</a>

```

Az 1. ábra a regisztrációs oldal képernyőképét mutatja. Láthatóan sikerült az elrendezést megvalósítanunk, és a formokat létrehozunk.

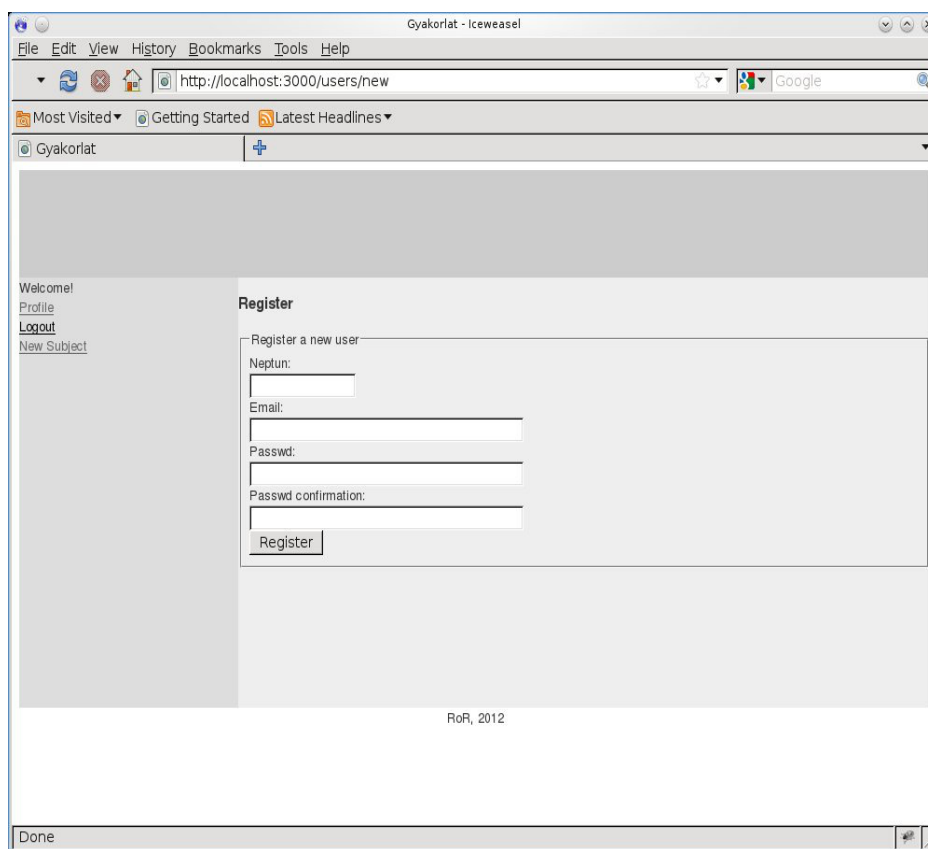
Az új analógiájára hozzuk létre az elfelejtett jelszó oldalt is. Itt egyszerűbb a formunk, csak az email címet tartalmazza, és a címkék különböznek az előző példához képest.

```

<fieldset>
    <legend>Please provide an email address</legend>
    <%= form_for :user, :url => { :action => "send_forgotten"
        } do |f| %>
        <div>
            <%= f.label 'email' %>:<br />
            <%= f.text_field :email, :size=>30 %>
        </div>
        <%= f.submit "Send" %>
    <%= end %>
</fieldset>
<%= link_to "Back", :back %>

```

Térjünk át a belépett felhasználó használati eseteire. Módosítsuk az alkalmazás szintű helperünk visszatérési értékét `true`-ra, és rendereljük a belépett felhasználó menüjébe is használható linkeket. Ilyen például a profil szerkesztése, a kilépés vagy az új megjegyzés felvitele. Az első a `users` kont-

1. ábra. A létrehozott regisztrációs oldal

roller `edit` akciójára és nézetére mutat, a második az `issues` kontrollere `new` akciójára és nézetére, a harmadik a `sessions` kontrollere `destroy` akciójára. Az utóbbi kettőhöz új modellt és kontrollert is létre kell hoznunk.

```
<%= link_to "Profile", url_for(:controller=>"users",
  :action=>"edit") %><br />
<%= link_to "Logout", url_for(:controller=>"sessions",
  :action=>"destroy") %> <br />
<%= link_to "New_subject", new_subject_path %> <br />
```

A profil szerkesztése lényegében megegyezik az új felhasználó létrehozásával, vagyis a regisztrációval a különbség a feldolgozó akcióban és a címekben áll.

```
<h3>Profile</h3>
<%= flash[:notice] %>

<div>
```

```

<fieldset>
  <legend>Edit user profile</legend>
  <%= form_for :user, :url => {:action =>"update"}
    do |u| %>
    <div>
      <%= u.label :neptun %><br />
      <%= u.text_field :neptun, :size=> 20 %>
    </div>
    <div>
      <%= u.label :email %><br />
      <%= u.text_field :email %>
    </div>
    <div>
      <%= u.label :password %><br />
      <%= u.password_field :password, :size=> 20 %>
    </div>
    <div>
      <%= u.label :password_confirmation %><br />
      <%= u.password_field :password_confirmation,
        :size=> 20 %>
    </div>
    <%= u.submit "Update" %>
  <% end %>
</fieldset>
</div>
<%= link_to "Back", :back %>

```

A tantárgyak modelljét, kontrollerét és nézetét egyetlen paranccsal hozzuk létre. A `scaffold` automatikusan gerenálja a modellt és a migrációt a paraméterlistában megadott azonosítók és típusok alapján. Úgy nevezett resourceful útvonalakat definiál a `routes.rb`-ban, amelyek eltérnek az eddig megszokottaktól (parancssoron a `rake routes` paranccsal nézhetjük meg, hogy mi változott). Négy nézetet hoz létre: `index`, `new`, `edit`, `show`, amelyek egyszerű táblázatos formában jelenítik meg az összes vagy az azonosító HTTP kérés paraméterben megadott modell példány adatait. A nézetekhez kapcsolódó kontroller akciókon kívül további három metódus jön létre a kontrollerben: `create`, `update`, `destroy`. Ezek együttesen megfelelnek a RESTful HTTP filozófiájának. Ezen kívül létrejönnek a modell és kontroller generálásnál már megszokott helper modulok és a teszt infrastruktúra.

```
rails generate scaffold Subject name:string code:string
sheet:string
```

Hajtsuk végre az adatbázis migrációt!


```
rake db:migrate
```

Legyen a tantárgyak tábla a következő. Legyen minden tárgyaknak egy neve (**name**), egy azonosító kódja (**code**) és egy adatlapja (**sheet**), mindhárom egy string típusú attribútum. Az utóbbiban a fájlrendszeren tárolt adatlap elérési útját fogjuk tárolni. Ezekon kívül a szokásos időpecsétek automatikusan generálódnak.

```
class CreateSubjects < ActiveRecord::Migration
  def change
    create_table :subjects do |t|
      t.string :name
      t.string :code
      t.string :sheet

      t.timestamps
    end
  end
end
```

A `/subjects` útvonalon elérhető tantárgyak listája nézet egy táblázatot tartalmaz, ahol minden egyes modell attribútumhoz egy oszlop tartozik. A tárgyak a táblázat soraiban jelennek meg, ez meg is felel az elképzeléseinknek. Minden egyes teendőre három művelet jött létre automatikusan, a `Show`, amely a `show` nézetre navigál minket, az `Edit`, amely az `edit` nézetre visz, és a `Destroy`, amely törli az adatbázisból és táblázatból az aktuális sort egy Javascripttel megvalósított felugró ablakon való megerősítés után. Az oldal alján egy link található az új tantárgy felvétele oldalra.

Tantárgy létrehozása (**new**) és szerkesztése (**edit**) ugyanazon form beágyazott renderelésével történik. A form a modell minden egyes attribútumára a típusának megfelelő szerkesztőmezőt tartalmaz. A string és egész típushoz szövegbeviteli mező, a szöveg típushoz szövegmező, a dátum típushoz öt legördülő menüből összerakott beviteli mező tartozik.

A következő lépésben összekapcsoljuk a kontrollereket és a nézeteket. A kontrollerek példányváltozóit felhasználhatjuk a nézetekben, így dinamikus, a kéréstől függő adatot is elő tudunk állítani.

Az automatikusan generált tantárgyak controllerünk az adatbázisból dolgozna, de jelenleg ott nincs adatunk, ezért adjuk át helyettük lokálisan definiált objektumokat a nézeteknek! Az `index` akcióban kommentezzük ki az összes rekordot listázó hívást, és használjuk helyette egy új példányt, állítsuk be az `id` attribútumát, majd helyezzük el a nézetnek átadandó enumerációban.

```

def index
  #@subjects = Subject.all
  subject1 = Subject.new
  subject1.name = 'RoR'
  subject1.code = BMEVTM...'
  subject1.id = 1
  subject2 = Subject.new
  subject2.name = 'Math'
  subject2.code = BME...'
  subject2.id = 2
  @subjects = [ subject1, subject2 ]
  ...
end

```

Hasonlóan járhatunk el a `show`, `edit` akciók esetén is. Így máris van megjeleníthető adatunk a nézeteken!